

Ciclosporine of Neoral®

Uw behandeling met ciclosporine

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten het geneesmiddel ciclosporine (Neoral®) te gaan gebruiken. In deze folder leggen we uit wat ciclosporine is en wat de werking en de bijwerkingen van dit geneesmiddel zijn. Het is van belang dat u regelmatig op controle komt om de werking en de bijwerkingen van ciclosporine te controleren. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kan u daarmee altijd bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

Waarvoor wordt ciclosporine gebruikt?

Ciclosporine (Neoral®) is een zogeheten immuunsuppressivum, een middel dat de immuniteit (afweer) onderdrukt. Het remt onder andere de deling van T-lymfocyten (soort witte bloedcellen), die bij psoriasis en constitutioneel eczeem een belangrijke rol spelen. Aanvankelijk werd het enkel gebruikt om afstotingsverschijnselen van getransplanteerde organen te voorkomen. Het geneesmiddel wordt sinds ongeveer 15 jaar ook gebruikt voor de behandeling van psoriasis en constitutioneel eczeem.

Wat houdt de behandeling met ciclosporine in?

Ciclosporine wordt gegeven in de vorm van capsules of als drank, verdeeld over de dag in 2 doses. De dosis is voor iedere patiënt verschillend, afhankelijk van het lichaamsgewicht en de ernst van de huidaandoening. Meestal wordt de dosis langzaam verhoogd tot voldoende effect bereikt is, waarna er (zo mogelijk) geleidelijk wordt afgebouwd. Bij acuut stoppen van de behandeling is de kans namelijk groot dat de huidaandoening snel terugkomt. Het is belangrijk dat men zich precies aan de aanwijzingen houdt van de arts die de ciclosporine heeft voorgeschreven.

Uw bloed en urine worden regelmatig door de dermatoloog gecontroleerd, met name op het functioneren van de nieren. Ook zal de assistente regelmatig uw bloeddruk controleren. Het is belangrijk dat u zich houdt aan de regelmatige controle afspraken om in een vroeg stadium eventuele bijwerkingen op te sporen.

Waar moet u op letten tijdens de behandeling met ciclosporine?

Huidafwijkingen:

Als u afwijkingen aan uw huid bemerkt (bijv. het ontstaan van vlekken, wondjes of jeuk), moet u dit aan uw arts melden. Ook moet u onbeschermd blootstelling aan zonlicht vermijden

Tandvlees:

Wanneer bij u zwelling van het tandvlees optreedt kan het tandvlees hierdoor sneller ontstoken raken en moet u de tanden extra goed poetsen. Als uw tandvlees ondanks goed poetsen toch ontstoken raakt, moet u uw tandarts vragen contact op te nemen met de arts die u behandelt.

Bloeddruk:

Wanneer uw bloeddruk te hoog is moet u dit aan uw behandelend arts melden zodat het behandeld kan worden.

U mag niet overmatig voedsel gebruiken waarin veel kalium zit (bijv. tomaten, vlees, aardappelen). U mag ook geen geneesmiddelen gebruiken die invloed hebben op de hoeveelheid kalium in het lichaam.

Ook moet u vetrijk voedsel zoveel mogelijk vermijden. Ciclosporine kan de hoeveelheid vetten in het bloed namelijk verhogen.

Omdat u ciclosporine gebruikt, wordt het afweermechanisme onderdrukt. U bent daardoor vatbaarder voor infecties die door virussen, bacteriën of schimmels veroorzaakt kunnen worden. Verschijnselen zoals koorts, keelpijn, verkoudheid, griep, steenpuisten enz. moet u direct aan uw arts mededelen. Het effect van vaccinaties kan tijdens gebruik van ciclosporine afnemen.

Waarop moet u letten met eten en drinken?

Ciclosporine mag niet met grapefruit-sap worden ingenomen, omdat ciclosporine dan minder goed werkt.

Probeer vetrijke maaltijden te vermijden. Ciclosporine kan de hoeveelheid bloedvetten verhogen.

Zwangerschap en borstvoeding

Indien u zwanger bent bij het begin van de behandeling met ciclosporine of indien u zwanger wordt tijdens de behandeling, moet u dat onmiddellijk aan uw arts melden.

U mag geen borstvoeding geven als u ciclosporine gebruikt, dit geneesmiddel wordt afgescheiden in de moedermelk. Vraag uw arts of apotheker om advies voordat u een geneesmiddel inneemt.

Wilt u zwanger worden, bent u zwanger of geeft u borstvoeding? Neem dan contact op met uw arts of apotheker voordat u geneesmiddelen gebruikt.

Rijvaardigheid en het gebruik van machines

Er zijn geen gegevens bekend over het effect van dit product op de rijvaardigheid en de bekwaamheid om machines te gebruiken.

Een effect is echter niet waarschijnlijk.

Stoffen in dit middel waarmee u rekening moet houden

Ciclosporine Sandoz 25 mg, capsules bevatten kleine hoeveelheden ethanol (alcohol), minder dan 100 mg per capsule. Ciclosporine Sandoz 50 mg en 100 mg capsules bevatten respectievelijk 100 en 200 mg alcohol per capsule, hetgeen overeenkomt met respectievelijk 2,53 ml en 5,06 ml bier of respectievelijk 1,06 ml of 2,11 ml wijn per capsule. Ciclosporine Sandoz 25 mg, 50 mg en 100 mg, capsules bevatten sorbitol. Indien uw arts u heeft meegedeeld dat u bepaalde suikers niet verdraagt, neem dan contact op met uw arts voordat u dit geneesmiddel inneemt.

Bijwerkingen

Zoals elk geneesmiddel kan ciclosporine bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken. Veel bijwerkingen die met ciclosporine in verband worden gebracht, zijn dosisafhankelijk en reageren vaak op dosisverlaging.

Bijwerkingen kunnen:

- zeer vaak voorkomen (bij meer dan 1 op de 10 patiënten);
- vaak voorkomen (bij minder dan 1 op de 10 patiënten);
- soms voorkomen (bij minder dan 1 op de 100 patiënten);
- zelden voorkomen (bij minder dan 1 op de 1.000 patiënten);
- zeer zelden voorkomen (bij minder dan 1 op de 10.000 patiënten);

Bloed- en lymfestelselaandoeningen

Soms: Bloedarmoede (anemie), verlaagd aantal bloedplaatjes (trombocytopenie).

Zelden: Aandoening gekenmerkt door afbraak van het bloed in combinatie met afwijkingen

aan de kleine bloedvaten in nieren en andere organen (micro-angiopathische hemolytische anemie), syndroom met als verschijnselen, afbraak van het bloed, verhoogde bloedingsneiging, nierfunctiestoornissen die voornamelijk bij kinderen van 6 tot 24 maanden optreedt (hemolytisch uremisch syndroom).

Zenuwstelselaandoeningen

Zeer vaak: Beven (tremor) en hoofdpijn waaronder migraine.

Vaak: Waarnemen van kriebelingen, jeuk of tintelingen zonder dat daar aanleiding voor is (paresthesie).

Soms: Verschijnselen van encefalopathie (aandoening van de hersenen) zoals toevallen/stuipen (convulsies), verwardheid, desoriëntatie, verlaagd bewustzijn, opwinding/onrust (agitatie), slapeloosheid, storingen in het gezichtsvermogen, blindheid als gevolg van een beroerte (corticale blindheid), coma, verzwakte spierbewegingen (parese), coördinatieproblemen (cerebellaire ataxie), doofheid ten gevolge van verminderde functie van het binnenoor (perceptiedoofheid).

Zelden: Zenuwaandoening die vaak begint met een doof, tintelend of brandend gevoel aan voeten en/of handen. De pijn kan na verloop van tijd ernstiger worden en 'omhoog' trekken (motorische polyneuropathie).

Zeer zelden: Vochtophoping op de plaats waar de oogzenuw het oog verlaat (optische schijf oedeem), waaronder vochtophoping in de blinde vlek van het oog (papiloedeem) met mogelijk risico op permanent verlies van het gezichtsvermogen als gevolg van goedaardige verhoogde druk in de schedel (benigne verhoogde intracraniale druk).

Luchtwegaandoeningen

Zelden: ernstige kortademigheid en blauwe verkleuring van de huid, kortademigheid en bemoeilijkte ademhaling met piepend geluid (Shocklong).

Maagdarmstelselaandoeningen

Vaak: Misselijkheid, braken, buikpijn, diarree, zwelling van het tandvlees (tandvleeshyperplasie).

Zelden: Ontsteking van de alveesklier gepaard gaande met heftige pijn in de bovenbuik uitstralend naar de rug en misselijkheid en braken (pancreatitis).

Blaas-, urineweg- en nieraandoeningen

Zeer vaak: Verminderde nierfunctie.

Huidaandoeningen

Vaak: Toename van lichaamsbehairing (hypertrichose).

Soms: Allergische huiduitslag.

Verhoogde kans op huidtumoren.

Incidenteel is dit opgemerkt bij patiënten die hoge doseringen gebruiken. Ga niet overmatig zonnebaden of onder UV-licht van zonnebank of solarium.

Spier- en bindweefselaandoeningen

Vaak: Spierkrampen, spierpijn (myalgie), botpijn.

Zelden: Spierzwakte, spierziekte (myopathie).

Voedings- en stofwisselingsstoornissen

Zeer vaak: Te hoog cholesterol- en/of triglyceridegehalte van het bloed (hyperlipidemie).
Vaak: Gebrek aan eetlust (komt voor bij anorexia), te hoog urinezuurgehalte in het bloed (hyperurikemie), te veel kalium in het bloed wat zich soms uit in spierkrampen, diarree, misselijkheid, duizeligheid, hoofdpijn (hyperkaliemie), te weinig magnesium in het bloed (hypomagnesiemie).

Zelden: Te hoog suikergehalte in het bloed (hyperglykemie).

Bloedvataandoeningen

Zeer vaak: Verhoogde bloeddruk (hypertensie).

Algemene aandoeningen

Vaak: Moeheid.

Soms: Voctophoping (oedeem), gewichtstoename.

Lever- en galaandoeningen

Vaak: Leveraandoeningen.

Voortplantingsstelsel- en borstaandoeningen

Zelden: Menstruatiestoornissen (zoals een pijnlijke of uitblijvende menstruatie), zwelling van de borsten bij mannen (gynaecomastie).

© dr. A. Galimont, dermatoloog dermaTeam
Toestemming voor gebruik:
annemiegallimont@outlook.com
Versie april 2019